# DERS TANITIM ve UYGULAMA BİLGİLERİ

| Dersin Adı | Kodu | Yarıyıl | T+U+L (saat/hafta) | Türü (Z / S) | Yerel Kredi | AKTS |
|---|---|---|---|---|---|---|
| İstanbul'u Okumak: Edebiyatın İzlerinde Kent | KHAS 1410 | Güz-Bahar | 03+00+00 | Seçmeli | 3 | 5 |

| | |
|---|---|
| Akademik Birim: | Çekirdek Program |
| Öğrenim Türü: | Örgün Eğitim |
| Ön Koşullar | Yok |
| Öğrenim Dili: | İngilizce |
| Dersin Düzeyi: | Lisans |
| Dersin Koordinatörü: | - - |
| Dersin Amacı: | Dünya nüfusunun büyük çoğunluğu şehirlerde ikamet etmeye başladığından beri kentsel çatışmalar giderek tırmanmakta. İstanbul örneğinde; kentin küresel şehir ağına entegrasyonu,<br>Avrupa göç krizi ve bunların yanı sıra yüksek deprem riskiyle meşrulaştırılan acımasız kentsel dönüşüm bu çatışmaları şiddetlendiriyor. İstanbul'da yaşamak her geçen gün daha zorlaşsa da o, dünyanın en ilginç ve büyüleyici metropollerinden biri olarak çekiciliğini korumayı başaran bir mega-şehir.<br>Elbette ki, böyle bir şehir çok sayıda edebi eserin ilham kaynağı ve mekânı olageldi. Bu derste, bu eserlerin izini sürerken iyi edebiyatın tadına varacak ve kent hakkında bilgi sahibi olacağız. Bize hem tanıdık hem de yabancı kentsel deneyimleri seçilmiş kurmaca metinler üzerinden yaşarken kentimize tamamen yeni bir bakış açısıyla bakmaya çalışacağız.<br>Derste okunacak tüm birincil ve ikincil kaynaklar İngilizce olacak; edebi metinler güvenilir çevirmenler tarafından Türkçe'den İngilizce'ye kazandırıldı. Bu nedenle, şehrin derinliklerindeki bu yolculuğa hem yerli hem de yabancı öğrenciler katılabilir. |
| Dersin İçeriği: | Edebiyatta İstanbul: roman, kısa öykü, şiir<br>İstanbul: küreselleşme, kentsel dönüşüm ve soylulaştırma<br>Kurmaca metinde mekan-zaman: bir anlatıbilim kategorisinin analizi<br>İstanbul'a dair nostaljik söylem |
| Dersin Öğrenme Çıktıları (ÖÇ): | • **1-** Biçim ve içerik arasındaki karşılıklı ilişkiye dikkat ederek edebi metinleri eleştirel bir şekilde okuma ve edebi metinlerde mekanın önemini kavrama ve zaman-mekanı karakter, hız, ruh hali, atmosfer, imge gibi kategorilerle ilişkili olarak analiz etme;<br>• **2-** İstanbul'un tarihi ve güncel sosyal, ekonomik ve kültürel dinamikleri hakkında temel bilgi edinme;<br>• **3-** Dünyadaki herhangi bir kenti eleştirel bir bakış açısıyla inceleme olanağı sağlayan genel bir kentsel okuryazarlık kazanma;<br>• **4-** Modern Türk edebiyatını tanıma;<br>• **5-** Eleştirel düşünme becerilerini geliştirme |
| Dersin Öğrenme Yöntem ve Teknikleri | Ders anlatımı, ev ödevleri, sınıf içi tartışmalar, geziler |

## HAFTALIK PROGRAM

| Hafta | Konular | Ön Hazırlık |
|---|---|---|
| 1 | Temel kavramlara giriş: edebi-kentsel çalışmalar; psikocoğrafya; zihinsel harita Orhan Kemal'in Cibali'si Gezi: Orhan Kemal'in evi; Cibali Karakolu | Verilen filmi izleme |
| 2 | Kent Teorisine Giriş | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 3 | Edebiyat Analizine Giriş Sait Faik Bölüm 1 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 4 | Sait Faik Bölüm 2 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 5 | Resim sanatında İstanbul | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 6 | Kent Tarihi: Kırsaldan İstanbul'a Göç Vize 1 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |

| | | |
|---|---|---|
| 7 | İstanbul’da Kentsel Dönüşüm ve Soylulaştırma | Sunumların hazırlanması |
| 8 | İstanbul’da geçen edebi metinlerde gecekondu, kenar mahalle, çeper | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 9 | Edebiyatta İstanbul’un Ermenileri, Rumları, Yahudileri Bölüm 1 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 10 | Edebiyatta İstanbul’un Ermenileri, Rumları, Yahudileri Bölüm 2 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 11 | Ahmet Hamdi Tanpınar’ın İstanbul’u | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 12 | Orhan Pamuk’un İstanbul’u Bölüm 1 | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 13 | Orhan Pamuk’un İstanbul’u Bölüm 2 Şiirde İstanbu | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |
| 14 | Ders değerlendirmesi ve Kapanış Final Sınavı | Verilen metinleri okuma/filmi izleme |

Kadir Has Üniversitesi'nde bir dönem 14 haftadır, 15. ve 16. hafta sınav haftalarıdır.

## ZORUNLU ve ÖNERİLEN OKUMALAR

Why You Should Read: A Useless Man, Sait Faik, Lydia Beardmore; Bosphorus Review of Books
Afterword, Alexander Dawe and Maureen Freely; A Useless Man, 2014
Seçilmiş bölümler Huzur, Ahmet Hamdi Tanpınar, 1948
‘A Mind at Peace’ - Ahmet Hamdi Tanpinar, Richard Eder; Los Angeles Times, 1 Mar 2009
The Creative Process of Translating Text: An Interview With Dr. Erdağ Göknar, Maria Eliades; Pshares, 19 Haz 2017
Seçilmiş bölümler İstanbul: Hatıralar ve Şehir, Orhan Pamuk, 2003
Seçilmiş bölümler Kafamda Bir Tuhaflık, Orhan Pamuk, 2014
Seçilmiş bölümler Berci Kristin: Çöp Masalları, Latife Tekin, 1984
Rumour, John Berger; Berji Kristin: Tales from the Garbage Hills, 2004
Introduction, Saliha Paker; Berji Kristin: Tales from the Garbage Hills, 2004
Seçilmiş öyküler Kum Saatinde Kumkapı, Jaklin Çelik, 2002.
Seçilmiş bölümler İstanbul Bir Masaldı, Mario Levi, 1999
'Dialogue is the Most Important Thing!'' Mario Levi Interview, Ceyda Nurtsch, Qantara, 2013
Seçilmiş öyküler Istanbul in Women's Short Stories, editör Hande Öğüt, 2012
Seçilmiş bölümler City-Pick Istanbul editör Heather Reyes, 2013
Seçilmiş bölümler How to Read Literature, Terry Eagleton, 2013
Seçilmiş bölümler Narrative Form, Suzanne Keen, 2003
Who owns our cities – and why this urban takeover should concern us all, Saskia Sassen, The Guardian, 24 Nov 2025
Gecekondu Chic, Derya Özkan, Eurozine, 11 Tem 2014

## DİĞER KAYNAKLAR

Seçilmiş bölümler Right to City Novels in Turkish Literature from the 1960s to the Present, N. Buket Cengiz, 2021
Seçilmiş bölümler Istanbul: Living with Difference in a Global City editörler Fuat Keyman vd., 2018
The image of the Greek minority of Istanbul in Turkish literature: past and recent tendencies, Iraklis Millas, Intercultural Aspects in and around Turkic Literatures, 2006
The Crime Novels of Istanbul, Paul French, Crime Reads, 31 Ağu 2020
James Baldwin Might Have Been Most at Home in Istanbul, Hilal İsler, 29 Mar 2019
Fleeing anger in America, James Baldwin found solace in 1960s Turkey, 27 Şub 2017, Kareem Fahim
Bir Başka Tepeden, Yahya Kemal Beyatlı
Bir İstanbul Hayali, Mehmet Akif Ersoy
İstanbul Destanı, Bedri Rahmi Eyüboğlu
İstanbul Ağrısı, Atilla İlhan
İstanbul’u Dinliyorum, Orhan Veli Kanık
Hep Kahır, Nazım Hikmet
Innocence of Memories (2015), yön.. Grant Gee
Orhan Pamuk, Nobel Konuşması, 2006

## DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

| Yarıyıl İçi Çalışmaları | Sayı | Katkı Payı (%) |
|---|---|---|
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 2 | 50 |
| Final Sınavı | 1 | 50 |
| **Total:** | **3** | **100** |

## İŞ YÜKÜ HESAPLAMASI

| Etkinlikler | Sayısı | Süresi (saat) | Toplam İş Yükü (saat) |
|---|---|---|---|
| Ders Saati | 14 | 3 | 42 |
| Dersle İlgili Sınıf Dışı Etkinlikler | 14 | 3 | 42 |
| Ara Sınavlar/Sözlü Sınavlar/Kısa Sınavlar | 2 | 11 | 22 |
| Final Sınavı | 1 | 19 | 19 |
| **Toplam İş Yükü (saat):** | | | **125** |

1 AKTS = 25 saatlik iş yükü

## PROGRAM YETERLİLİKLERİ (PY) ve ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) İLİŞKİSİ

| # | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 | PY10 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| OC1 | | | | | | | | | | |
| OC2 | | | | | | | | | | |
| OC3 | | | | | | | | | | |
| OC4 | | | | | | | | | | |
| OC5 | | | | | | | | | | |

**Katkı Düzeyi:** 1 Düşük, 2 Orta, 3 Yüksek